

Jitka Světlíková

Tančit na zvony

Verše z let 1997 – 2000

Ilustrace Jana Švábová

Vydalo v roce 2001 nakladatelství Host v Brně.

Motto: Jan Kameník

**... Ted' s Bohem jdu a svoboden a samotou jsem sám.
Ted' kvetu z hlubších pramenů a dešťů nečekám.**

**Ó člověče, nauč se tančit, jinak nebudou vědět andělé v nebi co s tebou.
Sv. Augustin**

V sadu

(Danse macabre)

Útloukky měsíc zavál černý sníh
monotónně jsou vyrovnány hlodavčí zoubky
v ještě teplých pilinách
Řezali je
sotva třesně zbělely
a jabloně se osypaly tvarohem
Ale já nemohl ani křičet
Tmou běžím skáču klopýtám
křivohubými bučinami
o bělmo bříz se dřu

A jako bych měla být opylena
smrtným prachem
Jako bych rodit měla uzlíky
holých kostí

A více z nebytí
jsem
popraveného anděla
jehož rozt'al
kříž

Hra

Vyhrála jsem tu krajinu
na Bohu

Čeho bych se bála Vstoupit
tam Žít Pobývat
Rouhala jsem se
štiplavě kvasící
Ještě jsi při mně stál
A děti plenily sady
všeho mi bylo málo
Ale už byla moje
jen krajina běd

Sálá studený sníh
Překrývá i křehké lístky srh
Život uhnívá
Zvečera Zrána
Siré úly bahnitá mraveniště
Komu teď říci Viz

Hrála bych Zase
hrála
Ať smíchem či vážností ducha
Kamkoli jinam
i z mála
dorůstat
Ale Bůh není v našem čase
Kdoví kde teď karty míchá
komu dává

A dává

Pláňky

Kůlna se naplnila mrazem
Polínka kdesi dodýchala
Ohlávky dávno mrtvých koní chřestí do ticha
Odt'atá čekám
Spálili i pláňky
Mě ne
Ani pohled shůry
Ani žalm
Ani z radosti
kosti

Syn člověka

V oknech plameny
Hořel můj dům
A Syn tam spal
Nekřičel Nevola
Já prchající bědovala

Až doutnavé černoty
mě přivábily
Oharky a zápach spáleniny
V pokoji otevřel oči
Syn
Objal mě

Hořela celou noc má duše
On zůstal
Jediný
když utekla jsem
sobě
sama

Velký pátek

Svět světlu propadá

S ostychem
ne štítivě
sbírám šedé peří
z krvavých
cárů
holuba
Poštolky hodují si
I vajíčka z hnízd
hřivnákům vyhodily
Ale jedno dýchá
Vždycky jedno jediné
smrt
neuhlídá

A tak se vyzouvám
a oblékám v bílý svitek
Noc zdvíhá se
A v temnu ponořenou lunu
klade si
na ústa
Teplou hostii

Kde jsi Tělo?
Kde jsi Holubice?

Ulicí letí šedé peří
A já jsem
ještě
skrytá

Pečetě

1/

Kdo rozprostře
Závětní listiny
A plakat bude
Ty beze mne
Já bez tebe

Rejdivé hádky vosku
Jsi nám lil s troufalou lehkostí
Na kůži
Podala jsem ti rychle vtisknout úplněk
Bolestí sykl
Smáli jsme se
A nevěřili
Že kdosi z nás jednou bude lámat
Ty hrudky staré krve
Vždyť jsme tak srostlí
I pochovávat nás budou naráz
Jako dvě batolátka hlíně na klíně
A ta nás zase vydá houpy hou

2/

A půlím já
teď staré pečetě
Utichlé soví srdce
sít'ku tmy párá
od hvězdy k hvězdě
A jako ve všech dědických řízeních
jsou mi odkázána stará
slova jen slova jen
slova

Zápas s andělem

1/

Utéci
Vylínat
Vyrchat
Být bez těla
Bez duše Bez ducha
Už ani život Ani smrt
Bytí Ani nebytí
Bez světla Bez tmy
Opustit se A vším být opuštěna
Aby už
Nic
A Nikdo
A Nikam
A Nikdy

Ztrat' se i ty myšlenko
Slovo
Bože

2/

Tma kolem
A slova dutá vyvanutá
Duše tlející i drobným ráčkům
na dně

Bezhlavě zápasím
o hrob co nemá dno
O popel nehořící
Ale to slastné nebytí
zas vítr zatarasil v branách
neoblomného Pána a Boha

3/

Šeří se Šeří
Děšť svítí do ticha
Na prahu dveří
má duše Nedýchá

Aspoň ji překroč Pane
Ztratit se můžeš v mlze hvězd
Vyšlehnou zatím plané
modlitby A sléz

Tlaková vlna

Bolesti
Tlaková vlna
Odmrštila mě
V prostoru
Až k Tobě K Tvým nohám

Dorůstám tím co ztraceno je
A zdvím se
Do očí Ti hledím
A tisknu se Pane na kříž
Tvého těla

Babí léto

Zlatobýl z nebe spásají
ovce až k jasanům
jež dohořely
Karmínová krev slunce
puklého před chvílí za horami
ředí se v potoce

V tichosti kráčím podvečerem
Stráněmi kamením obehnána
V zámotcích pavučin
jak v osudu
A modříny
sesypávají pichlavé paprsky
v temno trav

Zatmění

Les mraky potrhal
Plachty deště klekly do mlází
Odcházíš
nevýslovně těžce
Světlo
S jistotou spánku
se pod stín salašíš
Napospas necháš nás
ať nedohlédnem
nejhlouběji kam jen
jsme

Potemněl otvor nebe
Naději směla i smrt sít
Cáry mlh září jemně
na smrcích

Únava

Na prahu rozbřesku
se hory příkrčily k skoku
Leč slunce snilo dlouhý sen
I mně se zdálo
že nemusím
k hoře
Že je tu ještě někdo místo mne

Tma odpoutaná z noci
Padly provazy
Hory nejistě přešlapují
Mlhami tělesnou stráží
unavené světlo
do dne naráží

Z doby kamenné

1/

Slunce vltavín
zavěšené v pavučině
vylo zimou

Ve chvíli
vkameněla jsem zpět
do bolesti Do sevření
A tak jsem byla odňata slovu
Zbroušena z megalitických run
Odkrvena Odkostěna

Jen kdesi
ve mně zrníčko
zmrzlého
světla

zebe

2/

Stály ledovce i z nejpříkřejších hor
A všude podběly jak rozsypané svíce

A proudy světla
přede mnou

omývají noci
jež vzňaly se tou černí prastarou

A kámen sevřel dlaně
v budoucí křtitelnici

Jarní

Už zrána nenasněží
bílého světla pápěří
Na černém poli čadí snop
A řeka zbachratěla
kůstky větví vrhá
do příkop

Už znoci nezamrznou
okénka chalup v úvratích
Prohlédnout můžem hlouběji
až k prasklému nebi
Les puká tiše
Orseji

Pravým světlem

Co hřbitovů jsem prošla
za život
a četla jména data škemrání i chtění
Hrob za hrobem se propadá

Komu se tady postavit
Z čeho nabrat
Z rakve vesla není
A přece průrva Právě tady
Poslední

Kdyby kdejaká zářka halekala
že je to ona
která nemá stíny

Nevěřím

V tu chvíli kdy se prosmýkáme
tam
všichni jsme
pravým světlem
oproštění vin
Jaksi to znám
Jaksi to vím

Prošla jsem tolik hřbitovů
A všude pro mne bylo místo

Březen

Pořád jen o světle

A jediný březen žije z něj
tak krkolomně
Nám všem jde v tom čase
o život
Kříže už postavili

Pořád jen o zmrtvýchvstání

A jediný březen zvedne se
a jde
Sněhem nám prošlape
cestičku k balvanu
A sám jej také odvrhne

Pořád jen o pokoře

A jediný březen poklekne
z té tvrdší strany země
a než se ztratí v dešti bezuzdném
poprosí trávu
a k letu
stromy přiměje

Naděje

To není svěží
slunce
co vyšlo nad chlumm
Bědně se potácí
Mrak podpírá je
Udiven

To není blízka
naděje
co mi dnes sám Pán přines
Klečím tu Podťatá
A svíčku v hrdle
rozžínám
jediným
slovem

Nejistoty

Ze staré lípy suchý list vesmírem pohupuje
Do drnů K hlíně Blíže Blíž
Utichá i ve mně kolotas

Jen země zhltná třas a chvění
Poslední nervozitu stromů
A pak
Zapomnění
Maličký lístek po lístku
Mrtvý Odevzdaný

Takový říjen
Za horami sněží
A ty mne ještě objímáš
Lípa všechno dala zemi
A s duší neví Jako já
Mráz klekne zanedlouho
na kořeny

Třešň

(Ars poetica)

Nezralé básně se netrhají
Ty přezralé plivají děti po cestě

Přicházím
brzy
Nebo pozdě
A vůbec dosáhnu-li
A nebo radši
netrhat

Lampička

Svět je jen malá lampička
Stačí fouknout A kde je

Jen malá petrolejka
Stáhneš knot
A v sobě Potmě
Najdeš
rozprostřený
Boží hod

Zrnko

Pšeničné zrnko jsem
Schoulená
ve slovech
jež drží klas

Slunečním logem
líbaná
Rýžka úst svírá
mě

Lehce zlátnou mi ramene
Šešest vánku jen
Slovo jsem A ne hlas

V zasněženém lese

Vítr se vzdal všech nároků
Ticho vedřelo se pod kůru i smrkům

Brodit se musíš
sama
Boží záplavou
A nekonečně jít
Sníh klade s útěšně
na ostré jehličí

Jak myšlenky andělů
když něhou
na nás
zatvrzelé

útočí

Kladívko

Na zlatou žílu naléhám
Ať bere ze mne
roky
oslepené chtěním

Žer si žer
Až dost

Teď
vydobývám
Tebe
Kriste
V sobě
A k tomu bolest
to kladívko jisté

A tichý příslib
Že jsi
Tam

Zloděj

Terezii z Lisieux

Všichni se modlí
Za to svoje
Já modlím se
za Tebe
Dnes zase kopanců a ran
A nakonec Tě st'ali
Kříž potokem se hnal
Starý
Až kořeny vrb jej ke dnu
vzaly
Já šeptám Zůstaň
Odpusť
Nesud'
Náš

Ti co se modlí
stále něco chtějí
Když kohout zakleje
tancují na Tvém žebroví
Zato má ústa štěstím se vždy
chvějí
když o všechno
mě bez okolků
(prokristovyrány)

okrádáš

Tání

Dnešního jara
budu jiná
A zítra změním svět

Poklekám s ústy zavátými
Devětsil vyrašil mi na zádech
Slunce napadrt' ledy krouhá
ze mě
Strouha
zanesla se kamením
Voda Jen voda
Hlodá
Odnáší vše
co duše měla
Stát budu pustá Holá
Hlavu svou lysou
položím
na stráně syrových loňských trav

Ty jsi to Pane
svedl láskou
Já svádím Tebe
Změň i mě

Vhroužení

Děšť

omyl ze mne vše

Děšť který nejvíc roztřese

oslíka v mé kůži

Hýčkám si ho hýčkám

Voda dere hltá leptá

Šisuje barvám závoje

Už abych byla rzivá

Jen henna drží na vlasech

Otvírám

co moje duše vždycky měla

Klid a jas

Odnímám se

Neznatelně nepatrná

Už skoro nic Zbyteček

A i ten Ti dám

Kde ještě jsem

Ty vydáváš

Je volný oslík

A sám jde se pást

Ozimy

V parcích vypleněné záhony
jak čerstvé hroby psů
Po letním spánku
teď už mohu vstát
zavzdorovat dešti
jenž s urputností sráží
nebe
na půl žerdi

A znovu k mlhám
něžně lnu
A co teprv sních
Ten probudí snad všechny moje touhy

Sních obřadně padající
zaklene mne
do života
jak v temnu
naklíčené ozimy

O stvoření

Vybrala si mě
Propust' ji Pane
Je pokorná Čeká
A já jsem stále neplodná
Tajně se k sobě tisknem
k ránu
ve snu
v předsálí nebe (či života?)
Modlím se
Daruj té duši
Holého života

Ten večer
To ráno
Den první

Zahrada

Denně se
k Tobě
Modlím
Jako ta tichá zahrada
S křídly ptačími
Jsem bezoblačná
Neváhám

Soukám svá slova
Tajně Zevnitř
V pavučinách jsi opásán

Denně se
k Tobě
ztrácím
Hučící potok
V mandloních
Netrpělivá
Zblázněná
K modlitbě K Tobě
pospíchám

Šlépěj

Smrkovými chrámy
nasněžilo
A cesta bělostí zarostla
Když před spaním
či ráno nedobdělí
obzíráme
poloslepě
jenom to málo
které jest

Toužíme uvidět
obzory budoucnosti
panoramata těšítek
Ale stále nedohledno
Chechtá se tleská
sluka kroužící nad hlavami

Nezbývá než pokorně
A co nejvýš kam to jde

Ne žádná zjevení a zázraky a vhledy
Jen pěšinku v běli
zanechej mi
Ty jsi má naděje
Jedinou šlépěj
(třeba kuní)
a půjdu chrástím Půjdu s anděly

Meditace

Myšlenky z pastvin sehnala jsem
a v koutku nepatrném
přezimují Spí Či bdí
Na samotě světa
jen Tobě zůstala jsem
napospas

A už mě do bělosti sypeš
Měkce zarovnáváš
Jak krajinu zim z níž se rodí
Svit

Kamenný most

O mě se nestarejte

Jděte dál

Já jsem most

Slova kameny

Postavil mě Král

Ptáčník

Vzlétněte moje naděje
Ať povstanu z hladu
prachu
Ať se moje duše nocí
rozhlédne
A jen ten ptáčník
Nejvyšší
ten do svých tenat
si vás
nažene

Zůstaň tam

Ne nesešstupuj
k nám
I kdyby všichni kněží tisíci obřadů
Tě přislíbili
Nepromluv
A žádné proroky
A potopy A jezdce z Apokalypsy
Zůstaň tam
kde vždycky Jsi

Stoupáme my
Nekonečnu na dosah
Úmorně Vzpurně Oddaně I slepě
Ať motáme se Žízni strádáme
Ať beznaděj nás k Tobě přitiskne

Ty nehni se
Pane

Svíť

Tančit na zvony

Tančit na zvony
naučila se duše má

Vysmekla se času
Tónům z věží je zadaná
Vyzváněním vylétá výš než oblaka

V jasu který potom nastává
není Ty
A není Já
Tančím jako zpočátku
Dcera Člověka

Věk ohně

A celé řeky krve už mnou protekly
Krvě jež hledá skulinu
aby se opeřila
vzlétla
k hlasu božímu

A všechna slova provál ve mně
čas
Jak plínky na šňůrách
od jeslí k starobincům

A bolest cele dorůstá
a do kůže se dře
Těch vrásek v dlaních
kolem očí úst a čela

Bortí se můj ochranný val
Ohýnku mě vody přenechaly
Vysýchám

Už jenom plameny

Sluneční vítr

Kam jsi mě zavál
Ženoucí nás podivnými prostorami
vesmíru
a vlastních duší

Tvůj dech sál
celé věky mé pochyby Klamy Bezútěšná slova
Vydechneš
A vír a proud
Smetena odkudsi kamsi
Leč lehkost jsem Nová

A na Zem jsem se snesla
Podzimním ohněm
vypálený list
Právě ten malý lístek
stromu z ráje
Štěrbínou propadl
A vítr si s ním hraje

Sněhový mrak

Archanděl Gabriel se snáší v běli
Přináší ticho
jež nelze napodobit
Krajina k němu hebce lne
Březnoví ptáci zcepeněli
Němě se horám blýskly metály

Sotva jsem zvedla hlavu
k nebi
s očima zaslepenýma přívaly
jakýsi ťuhýk nepozorný
prorazil křikem
opony

Mrak proplul Zmizel
v hlubině
Zabušily zas ptačí řeže
Dohořel vzduch
Na trávě
peří potrhané
se mění v kaluže

Slovo

tatínkovi

V hrdle pýr sevřel mě těsně
Ústa spečená v puklý bochník
Němá
Když jsi teď tam
A když já jsem tady
Co jediné nás pojí
Slovo po slově
Nevyslovené

Denně se s ním k tobě
přes oblouk hrobu nahybám
Slyšíš je Rázem je - tam
A ty mne konejšíš
Do temna pochyb do úzkosti
- Jsem s tebou děvčátko mé prvorozené
Navždy bdělý Už tě neztratím
Klidně spi

Jseš tam
A já tady
Všemu dána
Modlitbou tichou přisvítáme
do rána

A nikdo Ani anděl z ráje
nás z toho lana
jímž
slovo po slově
se k sobě sunem
neshodí

Mráz

Mráz vdech se
do šupin ledu
Řeku zarůstá
I města se ojínila

Dýcháme lekce
aby nepraskaly
průsvitné tabulky
jež navzájem nás dělí
teplem co vynesli jsem z noci
do svých těl

Tak nějak v záhrobí
se lehce budem třást
O slova aby netála
Ani se netříštila
vášnivou touhu o návrat

k životu jenž z věčnosti
si načas k Zemi
přiléhá

Únor

Kdo tady špulí první květ
Žlutý Osvícený Pravý
Zalézá mrazu za nehet
Prstýnek z něj ulamují děti

Konec dnům vysokého ledna
Sníh z noci opadá
Zdrolí se snad i z mých kostí
Ráno navzdory vilín vykvete

Dech nabral únor kratičký
a k Velkým nocím jde
Vlomena jsem nesmrtelně
už nyní
do Tvých ran

Vilíny raší Jako tehdy

olivová stráně

Gräfenberské variace

Píseň o vodě

mamince

Vysoko
padáme spolu
Když déšť se zdvíhá Letí sníh
Krajina je chtivá i zádumčivá
A jako život mě
tu křehkou vodu hltá

Vysoko
v horách
v kapliče
křtili nemluvnátko
Spí stále ve mně
Nebo se mu zdám
Já Zestárlá Bláhová

Vysoko
v tmách prosincové slunce
Vodou a světlem
jsem
k Tobě vtavená

Pramen

Po žluté půjdu dnes na horu
Tam pramen líhá ve skalách
Jediné co smím mu přinesu
Slova
Ze samoty
Nocí
Nelhaná

Snad zavalí mě
dechu nedbalou
břidličná suť a tvrdá žila
Co se mnou
Malá jsem Tak malá

Po žluté vystoupám nahoru
V krku
se voda
prodala
A vlétá do mě Zprudka
bičuje
A drásá
až
do masa
A čistá jsem
A pro Pána

Plovoucí chrám

Mé tělo chrámem je
Rozžatým
Uvnitř
v jesličkách pánve
rozhořívá se
Poklekám

Až Jeruzalém jara vykoupe se
v květinách
A ticho bude kolmé stát
Kaluže světla rozprostřou své listí
na cestách
Zeptám se Tě

Patří do dítě mně
Není jen moje výkupné
Vždyť ani dech
ani slovo
ani bolest
ani vše zázračné

tu není mé

Vše posílám zpátky
do nebe
poutníci samí svatí
vstupují do mě
Vítám je
Staré známé
Vor na proudu komíhá se
mírně

Pukají přesycená oblaka

Kamenování Lazara

Zdvihli se
A vždycky tomu bude nejinak
Vyjdeš Zmrtvýchvstalý Z temna jeskyně
Pohřební roušky ti sejmou ti tví
(živí či odtělení)

A už kráčejí
lavinovými poli
Kámen po kameni sbírají
Ubít tě Zahnat zpět Zadupat
Co kdybys s Bohem
byl

Ale
já jsem
s tebou
O tom víš
Rány ti ovazují Neprosíš
Na edémy podám chladné vody
Přijdou Odejdou
Marné kamenobraní
Jak krupobití v srpnu letí na blata

Už nebojíš se
smrti
ani života

Jarní vize

Z jadřince globu roste
Zemská paní
pažemi se již dotýká
kořenů stromů
A loňská jadérka si kůží
nechá drát
Zposledku stínům vysbírává
seprané kapesníky závějí
Dýchá
zeleně
A hladová je A čistá
Křídly jeřábů
letokruhy světla
polyká

Rozbřesk

Komu to nesou vodu
v studni
hvězdy vysoko v kamení

Tajemné slunce ruce
spustilo si
znamením propaluje
ke dni
Do sítí

A nám se zdá snad posté
že voda nás pozřela
kamenné hvězdy propadají lunou
A první ptáci
Věčně nezvaní hosté
nad hladinou
křikem nás zachytí

Radost

Smývám Ti krev věčně z čela
Zpívám aleluja zkraje dní
Nemyslím už na bolest Že je tu
Připomínáš mi vyčítavě
Nebud' tak naivní

Má dospělost lne
ke dnu dětství
Nadbíhá slovem stáří Dneškem se prosívá
Dav těší se z další padlé hlavy
Ale já zpívám A jdu a jdu A kříž mne podpírá

Ani smích z božích trůnů
mi neodejme
co jsem dobyla
Mé já
pohostilo Zemi
A vesmírem se prostírá

Jméno

Tvé jméno
jsem vzkřísila
Dát Ti je?

Pečet' štít a brána
Neztratil jsi nic
Já byla obehrána

A nyní sladce zní
Až z nebe kleká
ke mně

Semínko jeho vložím na kraj
Země
A budeš dál
Bezejmenný

Na stoncích květiny
Tvé jméno
ponesou mi

Budu bdít

Až půjdeš Pane
jednou spát
zůstanu bdít
Tu malou chvílku
A napořád

Vyvážím
možná neobratně
to čím jsi nás pokrýl ukryl
poctil obíral
Balancovat budu
Jen se směj
Nakonec beránky i rozpustilé
zazimují v Tvé pastvině

A nepohnu se ani o píd'
Jako Ty
Až na Tě přijdou mráčky
malinkou chvílku
můžeš spát

Borovice

Večer se zdvihl vítr
z borovic
Zatímco jiné stromy vzorně
stály
čekaly až přijde kralevic
jehlice rozčěrené
hrály si
s hedvábím
nahého krále

Tma lehce podťatá
padala z letokruhů luny
Šum větru
Prudké nic
Tančila jsem v něm
lehce jak letní tráva
A duše moje
z borovic

Obsah _____ **Jitka Světlíková * Tančit na zvony**

PRÁH

V sadu
Hra
Plánky
Syn člověka
Velký pátek
Pečetě I, II
Zápas s andělem
Tlaková vlna
Babí léto
Zatmění
Únava
Z doby kamenné
Jarní
Pravým světlem
Březen
Naděje
Nejistoty
Třešeň

TÁNÍ

Lampička
Zrnko
V zasněženém lese
Kladívko
Zloděj
Tání
Vhroužení
Ozimy
O stvoření
Zahrada
Šlépej
Meditace
Kamenný most
Ptáčník
Zůstaň tam

PÁN TANCE

Tančit na zvony
Věk ohně
Sluneční vítr
Sněhový mrak
Slovo
Mráz
Únor

Píseň o vodě
Pramen
Plovoucí chrám
Kamenování Lazara
Jarní vize
Rozbřesk
Radost
Jméno
Budu bdít
Borovice